

FAMILIULU MAMEI

DIARIUBELETICĂ ȘI ENCICLOPEDICĂ-LITERARIU CU ILLUSTRĂȚIUNI.

VUȚA MAMEI.

— Novelă. —

Așa dîcî gurile cele rele, că de babă și de draculî sî-ți faci cruce.

Dar' nu e chiar' așa.

Căci baba Dochia era babă, în totă forma; dar' era unî sufletu de femeia, cum n'a mai făcutu D.-dîu pe pamîntu.

Bună la vorbă, caldă la inimă, milosă și darnică — unî adevăratu ângeru. (Dacă cumva sîntu și ângeri bîtrâni ca babele).

Dar' mai multu ca tóde, era baba Dochia cucernică și evlaviosă, — o adevărată femeia sântă.

Tótă sâmbéta făcea prescuri, și în tóte serbătorile ducea la beserică lumini și tîmâie. În tótă domineca mergea la sânta beserică, de-odată cu fetulî. Ea îngenunchia cea de ântâiu și ea sî scola mai în urmă. Ea împîna icóna Precestei cu nîntă creață și cu cîrângele. — și cându âmbra popa cu cadelnița, nimenea nu șcia sî facă o față atâtu de smerită și de subuiată ca baba Dochia.

Și apoi femeie întelptă ce era.

Șcia de rostú tóte sîrbătorile; care cându cade, și de care ce obiceiú e legatú. — La Búnăvestire sî slobodú stupiî, la Sîn-Tóderú sî tundú vițeii, la Sîngiorgiú sî împreună oile, la Domineca mare iesú pîcurarii, la Probege sî probodeșce frunđa, — și așa mai departe.

Nu era femeia mai întelptă în totú satulî. Sî vedea că-i bîtrână.

Apoi nu numai că șcia; dar' ea cu șciînța ei ajuta la totú omulî.

Cóle primăvera cum dádea colțulu ierbii, o vedea îndată, orî pe după unî gardu, orî pe după altulú, cîutîndu și sîpîndu buruiene și rîdăcini de totú felulî. Mai târziu flori de socu, de teiu, nîntă creață, ierba lui Tatinu, romonița, póla Sântă-Măriei, cimbru de cîmpu, laba gășcei — și ce mai șciu io ce. Că acele tóte-sú bune de leacú.

Ea avea în totú timpulú leacú pentru tótă bóla. — Unsóre sborátore, unsóre de vîene, slăbânogú, camforú, unturá de lupú, sînge de smîeu, picurî de apă vie, hopú Marișcă 'n tropú*) — tóte le afla ea pe celú fundú de ladă cându avéi lipsă.

Și avea, în orî-ce timpú apă sântită din diua de Bobotéză. Acea era bună de bóle grele — Dómne apără. . . .

Avea baba o ladă mare, cu flori, de cându a fostú nevestă nouă. Acea era unî adevăratu mîgăzinu de lécuri bune. Cându o deschidea baba, te îmbetai de mirosú. Și dîeu, gîndeaî că așa mirosă a babă.

Era o babă bună cu toți; dar' pe bărbați î-i încunjura, și sî teme de ei ca de cîumă. Bărbații-sú fără de lege și fără de credință, toți-sú pîcătoși — dicea baba. Și dacă-i íntra vre-unî bărbatú mai tinêru în casă, cându eșă afară își afuma casa cu tîmâie sântită, ca sî se depărteze ispita, gîndurile rele și prihana din casa ei.

De vreme ce însé era avută, apoi era șciutóre și sfátosă — era cinstită de toți și vedută. — Nu era femeia mai cinstită în totú satulî. —

*) Hofmanische tropfen.

Copilandrii tineri și câte o nevastă mai resfățată i diceau: sânta Dochia, dar' cine mai ascultă fleacurile prașcăilor. Tinerii-să nebunațici, vorba loră nu se mai bagă în sémă.

* * *

Tóte ar' fi fostú bine, dar' — nu era bine totuși.

Că baba Dochia avea o nepotică, mică și rotundă, ca unú ghiocelú. — I dicea Vuța mamii.

Și la Vuța mamei i erau dragi fețiorii, cum e foculú.

Baba era focú și pară. Rogu-te, pentru Domneșeu, cum sa potutú Vuța încuméta se fie ca drăgostósă? — Ea, Vuța mamii!

Iar' Vuța sta și se mira, că ce mai vorbă. Cum se nu-i fie ei dragi fețiorii, dacă i-sú dragi?

Vuța eșa pe uliță, mai cu vițeei la adăpătóre, mai după unú olú de apă, — și nu făcea trei pași se nu o agrăiescă orí unú fețiorú orí altulú. Și toți glumindú, și toți ridëndú, satanii de ei. Iar' baba Dochia pándea de după gardú, și tótă se făcea cremene.

»Vai de mine — se șușca baba — sodoma, nu altă. Copii tineri, de-abia li-a răsăritú musteța, și se prăpădescú după fete. Mișcii, cotângăii, prașcăii de ei. Nu știu numéra dóușe, și ei cu drăguțe. Dómne nu ne osândi! Și fetele! Neșce copile, — nu știu țese unú cotú de pânză, nu știu fatálú-nostru cum se cade — și ele cu ochii la fețiori, Dómne nu ne lăsa!»

Iar' Vuța sta și se gândia, că Dómne, cum e mătușa asta de-órecum. Căci ea tótă lumea asta o afla plină de dragoste. — Ce veđi, ce auđi, ce simțesci — tóte-sú dragoste. — Pentruce numai mătușica ei nu le vede, nu le aude și nu le simțesc?

Sórele cândú răsare, luna cândú luminéză — tóte i-se parú că strălucescú a dragoste. Cămpulú cândú înverdeșce, rosa cândú înfloreșce și paserea cândú cântă — tóte vorbescú de dragoste. Cătă frumșetă și câtú glasú dulce în natură — tóte vestescú dragostea.

Ea privia la o flóre, și privindú prin nimbulú celú de aurú a visurilorú ei — i-se părea că ea șci ce dice flóreă cândú înfloreșce. Asculta priveghiatóreă, deminéta în zorile diley, — și ea precepia cânteculú și dorulú ei, — simța ce spunú turturelele în pădure și porumbii cândú gurluescú — tóte erau dragoste.

Nu mai mătușică ei, ea nu șcia, ea n'auđia, ea nu simța de ce e plină tótă lumea.

Si nu se răbda se nu dică în sine adese: Dómne, cum e mătușa asta de-órecum.

Că baba Dochia tótă se făcea lucrú de ciudă, și se prăpădea de necazú.

Dar' deí! Cu fata ar' fi fostú cum ar' fi fostú. Că gândia baba: lasă că i-a veni mintea. E copilă nepreceptú, dar' se roga lui D.-dēju, ca se-i deie minte, se pótă alege binele din réu. Va da slujbe pentru ea, va țéne postulú precestei, — și

sa cominți, nefericita de ea. Cu unú cuvëntú ave nădejde; căci copila era bună și ascultátóre; dar' altú spinú avea baba în cale.

Că avea o cumétră a ei cóle preste vale, unú coténgău de fețiorú, zéludú și sburdalnicú, — și înțélatú, ca unú călușeriú. — Și era frumósú, ardă-lú foculú, gândea că-i făcutú de ispită și de buclucú.

Asta făcea pelinú diley babii.

Și era frumósú, și era amăgitoriú — sātana în chipú de omú.

Și era ca făcăturá! — Căci, orí unde mergea Vuța mamei, cu elú se întâlnea; și orí unde mergea elú, pe Vuța o afla în calea lui — mișelulú de elú.

Că-cí, mai erau fețiori în satú, — și mai frumoși și mai uríți, — dar' treceau diley până-i vedeaí odată în vorbă cu Vuța; dar' fețiorulú cumetrei gândea că răsare din pământú. Unde era Vuța era și elú. Cum se potú încruciașă cărările unorú ómení așa ca se nu se mai pótă încunjura unulú pe altulú?

— Vuța mamei, fețiorulú cumetrei e unú mișelú — dicea baba.

— Mișelú, mătușică.

— Încunjurá-lú draga mamei; că fețiorulú cumetrei e totú în calea ta, satana de elú.

— Totú în calea mea, mătușică dragă.

— Și-lú ureșci, Vuța mamei, că nici ochii în capú nu-i stau bine. Și nu te uitá la elú, și nu-lú vedea și nu-lú auđi și nu-lú cunoșce!

— Nu! mătușică dragă.

Și dicea baba în sine: Dómne, ce fată bună și ascultátóre, și cum a picatú népasta asupra ei.

Iar' Vuța gândia: Dómne, ce babă bună; pentruce a lăsatú D.-dēju, ca în sênulú ei se se stingă tótă dragostea. Pentruce nu șci ea câtă dragoste a săditú D.-dēju în sênulú de fețiorá.

Amendóușe erau bune, améndóușe șciau că-sú bune; dar' dragostea fetei era silnică și neimpécată, iar' mintea bétrânei era minte de babă. Apoi fețiorulú cumetrei de preste vale avea o dragoste cum e dragostea mai nebuní, și nu le dádea rezagú nici câtú dóușe.

Nu-i vorbă — ar' fi fostú și fețiorulú, trecă ducă-se; că șcia carte câtú unú dascalú, trecuse ciaslovulú și psaltirea, și cânta apostolulú în benerică câtú îți era dragú de elú. Ba șcia cetí și cu slove nemțeșci, — cândú ilú auđiai gândiaí că vorbeșce pásăreșce. Cu unú cuvëntú: ar' fi; numai se nu fi fostú drăgostósú, prăpăditulú de elú.

Baba cu firea ei de babă nici că-și trăgea sémă că óre bună e judecata ei séu ba; ea-și luasé în capú că dragostea și orí-ce ce séména a dragoste, e unú lucru pécátósú.

La Vuța — oricum — dar' i părea réu vëndénu-o supérată, ba era îngrigiată și ea de sórtea dragostei ei, și de viitoriú.

Deci și-a pusú de gândú se facă ce va face, dar' pe baba se o împace.

Séra cândú sa întâlnețú cu drăguțulú, i-a pusú mâna pe umérú, și i-a disú dulce și înțeleptú:

— Mei Niculiță. . .

Dar' n'a apucatu a spune, și — fû acoperită totă cu sărutări. Nicî atâta rēgazū n'a avutu cātū sē clipescă cu ochii.

— Stăi Niculiță!

— Stau Vuța. Stau ȃile și nopti lângă tine, numai tu nu te duce.

— Ei Niculiță, dar' am sē mē ducū!

— Sē te duci?

— Sē mergū ȃeu!

— Și apoi iară sē vîi.

— Dar' stăi sē-ți spunū — ȃisē Vuța; dar' nu potū spune, cāci Niculița era bogatū și darnicū în sărutări, — și iară mai țēnū o pausă.

Vuța era copilă blāndă. Primia și suferia. Și nu sē căia cu o vorbă legānată.

Cāndū ajunsē la unū picū de rēgazū, iară începū.

— Dar' acuma stăi. ȃeu!

— Stau.

— Mei Niculiță! Dōmne greai dragostea oprită. . .

— Lasă cā ȃciu io Vuța dragă — ȃisē Niculiță lipindu-și capulū cātră capu:ū ei.

— Dar' nu-i drāgoste grea ca dragostea fără nādejde — ȃisē Vuța, ore-cum gelnicū.

Copilulū sē indoioșă. — Nicî-odată n'a vorbitū Vuța așa de cu gele.

— Fără nādejde — repetă elū încetū, ca și cāndū ar' vorbi afară de sine.

— Dar' nādejdea e la D.-ȃeu Niculiță. Domneȃeu bunuțulū pōte sē ne trāmită și nouē bine și māngāiere, și bucurie, dacā omū fi bunī și cu minte.

— Cum, Vuța dragă? Voiū merge pentru tine pānă la porțile iadului — numai tu sē fi a mea.

— Nu la porțile iadului Niculiță. La porțile raiului sē batemū, și dacā va vrē Domneȃeu, sē vorți deschide.

— Precum vrēi tu, și unde vrēi tu, Vuța. Spunemī ce sē facū!

— Noi am fostū tineri Niculiță, și n'am avutu minte, ca sē potēm cāșciga pe mātūșica. Dar' e femeia bună, și ea nu va împiedeca voia lui D.-ȃeu. Ea are grelușii ei, ca tote babele; dar' nu este bolă fără de lēcū — așa ȃice chiar' ea, mātūșica.

— Spune dragă, spune!

— Noi sē așceptāmū Niculiță. — Dar' sē ne facemū ómenī bunī, cu frica lui D.-ȃeu, harnicī și vrednicī; cāci unū asemenea omū i-i este dragū lui D.-ȃeu, și-i va fi dragū și mātūșii.

— Bine, Vuța dragă. Dōmne ajută — ȃisē Niculița; și o sărută odată, dreptū semnū de îndreptare și comințire.

— Ei, dar' nu numai atâta. Incă ceva. Asta sē o ascultī, — ȃisē Vuța, apoi suspinā una, ca și cāndū sar' prinde de unū lucru mare.

— Ce, Vuța dragă?

— Sē trāimū, sē ne plācemū, dar' sē nu ne mai vedemū. . .

Niculița făcū doi ochi marī cātū unū huhurezū.

— Nu ȃeu! De dragostea nōstră sē nu șcie nicī frunȃa, și de gāndulū nostru sē nu sē nādāiēcă nime în lume. Așa va afla mātūșica cā noi suntemū copii bunī, și apoi, cu timpulū. . .

Vuța iară suspinā una mare, apoi iară începū:

— Acuma șcii tu Niculiță cum sē facemū?

— Șciu — ȃisē Niculița; și dreptū dovēdă i sărută fruntea odată, apoi ochii, doi de dōuē-ori, apoi gurița acea vorbitōre de multe-ori.

Iar' baba Dochia stātea cōle la chiătōrea casei, și făcea la cruci și scuipa. Sē pārea cā a vēdūtū pe sātana, nu altă. Făcea o cruce, și la totă crucea scuipa de trei ori, și sē șușca și sē legāna ca trestia în baltă.

Ce-i era de nāpasta fetei, dar' i era de sufletulū ei celū prihānitū, vēdēndū atâta fārādelege.

Niculița vēdiū pe baba, legānāndu-sē la cornulū casei, și-aidū copile, cātū ai bate în pālmī sē auȃi horindū colo pe cōste.

* * *

Dar' Niculiță nu mai vēdū pe Vuța cātū a fostū ȃiua de mare.

Înr'altă ȃi o-a vēdūtū — plāngāndū.

Numeri în trecātū, numai pe unū minutū. Mergēa cu capulū plecatū și plāngāndū.

Cāndū a trecutū pe lângă elū, abia l'a vēdūtū; numai așa pe furișū. Și ochii ei, ochii Vuții cei frumoși, ochii, ca și cari n'au mai avutu nicī o babă decāndū a făcutū D.-ȃeu ceriulū și pāmēntulū, ochii Vuții erau plānși.

Iar' baba Dochia stātea la cornulū casei tupilită, și pāndea.

Niculița — era elū copilū sburdalnicū, cāci era tinērū; dar' avea o inimă bună și milōsă; iar' de Vuța i era dragū pānă la nebunie. Și cāndū o vēdū plāngāndū, i-sē pārea cā-lū junghe ceva prin inimă. Celū de āntāiū momētū în viēță cāndū sa simțitū māhnitū și supēratū pānă în sufletū. Și în simplicitatea lui copilārēscă, și în dragostea lui cea nemārginită, gāndia: cā dacā ar' fi elū ore-cum împēratū, ar' face colo în rīpa cea din capulū satului o grōpă mare-mare, și cāte babe pe faȃia pāmēntului tōte le-ar' pune grāmādă, și le-ar' îngropa tōte. Ba ar' mai pune și o piētră mare pe ele, nu cumva sē scape vre-una.

(Va urma.)

V. R. Buticescu.

Petru Pavel I. Aron.

Atanasiu II. Rednicu.

IUBIREA CEA DIN URMA

— *Novelă.* —

(Urmare.)

Contesa îl observă mai întâiu; ea porni pe o cărare a grădinei și i-și eși în cale. Apropoindu-se de el, i-i căută în față și rămase uimită la privirea serbătorască ce o înfățișa.

— Ai rămas cam multșor, i-i dîșe ea puțin nelinișcită.

— Am avut de lucru la notariul.

— Pentru contract, fără îndoielă.

— Da, pentru contract.

Urmă o tăcere pe care o curmă contesa.

— De ce nu-mi vorbești de Flavian? Nu cumva nu l'ai mai vădutu?

— Din contră.

Și Pascal își năbuși un suspin amar.

— Cum va potutu descoperi acestu tineru loculu de retragere? reluă cuvintulu, dōmna Angèle.

— Nu știi?

— În demineta asta el v'a întâlnitu, v'a recunoscut și v'a urmăritu.

— Stranie fatalitate!

— Ce mai voiești? Tote sau conjuratu împotriva mea; chiar și întâmplarea.

— Nu sa petrecutu ceva neplăcutu între Flavian și d.-ta?

— Nu, răspuns Kersaint cu un suris amar.

Acum suntem amicii cei mai buni din lume.

— Explică-te, te rog. Te privesc, te ascult, și-mi simtu inima că mă apasă.

— În două cuvinte numai, dōmnă, o se-ți spun, căci nu am putere pentru o istorisire lungă.

— Fie, voi gâci.

— Am vădutu pe Flavian, i-am vorbitu; după acea ne-am dusu împreună la notariul.

— Spre ce scopu? murmură dōmna Angèle, Cu scopulu de-a face unu nou contract.

— Și acestu nou contract? . . .

— Pōrtă adevēratulū nume alū aceluia, pe care Micheline îl va lua de bărbat. Acestu nume e. . . .

El nu-și isprăvi vorba, căci curagiulū îl părăsi. Fū silitu se se rađime de unu arbore. Contesa îl apucă de mână cu însufletire. Vōcea-i era plângētōre.

— Am întlesu! strigă contesa. Bine, amiculu meu, bin fratele meu! căci aceași suferință, aceași abnegațiune a legatu între noi frăție.

— Mi-am adusu aminte de eroismul d.-tale, dōmnă, și am voitū se ți-lū imitezū.

O lungă tăcere se făcū între ei. Sē adēncisēră, Pascalū în tristețele prezentului, contesa în melancoliile trecutului.

Dōmna Angèle se smulsē mai întâiu din lanțurile acestorū gāndiri durerōse.

— Sē cade, dîșe ea, se prevenimū mai de timpuriu pe copila nōstră

— Da se ne grăbimū, căci Flavianū n'o se întârđie a veni.

Ei se îndreptară spre terasa dinspre țermulū apei. Apropoindu-se de ea, Pascalū observă că pōrta de grătele care dă spre țermure era deschisă de totu. Acēsta îl pusē în uimire, în același timpū însă murmurulū duorū voci, strebătēndū prin tufșulū de carpeni până la elū, i-i curmă surprinderea.

Flavianū și Micheline se aflau pe terasă. Flavianū dîcea cu însufletire:

— Nu mă cređi? Cu tote astea, e adevēratū totū ce ți-am comunicatu: întâlnirea mea cu d.-lū Kersaint, deslușirile ce le-amū avutū împreună, promisiunea ce mi-a făcutu-o, adecă, că consimte ca se fi consōrta mea, pașii ce i-am făcutū la notariulū spre a-i comunica schimbarea hotărērii.

— Eu nu întelegū nimicū din tote câte mi le împărtășești, răspunsē tinēra fată cu o vie emoțiune.

— Ce se-ți mai spunū? D.-lū Pascalū se părea convinsū că d.-ta te jertfești, și nu voiește ca se se întēmple așa ceva.

— Dar' acēsta e de necređutū! repetă copila cu mirare.

— Ah! Micheline, nu întelegū pentru-ce te mai întristezi? Veselește-te, din contră! Veselește-te ca mine de unū evenemētū atātū de fericitū pe cātū de neașteptatū!

Dar' tinēra fată tăcu, și Flavianū, reluă cuvintulu cu o vōce silită:

— Ce! strigatulū inimei mele, se nu descepte în d.-ta nici unū resunetū? D.-lū Pascalū se se fi înșelatū? Explică-te.

— Cruță-mē, răspunsē Micheline agitată. Cum m'ași poté înveseli, cândū sufletulū mi-e torturatū?

Ah! mi-e tare se întrebū. . . .

Ea își întrerupsē vorbirea de-odată.

O vōce de-o duioșie adēncă se auđa venindū din dosulū tufșului de carpeni, cam la doi pași dela terasă:

— Sermană flōre veșceditā! dîcea acea vōce, acum trebuie se ne despărțimū, căci cēsulū despărțiri a sositū. A te mai păstra de acum înainte ar' fi o greșală, o greșală neiertată. Ah! te-am păstratū prea multū timpū, scumpū relicviu! Dacă a-și fi fostū mai severū față cu mine însu-mi, te-ași fi distrusū în diua în care te-am primitū. Dar' pentru acēsta mi-a lipsitū curagiulū. Inimaf! nu este o urnă, unde arde jertfa cea curată a vērțuții! . . .

Vōcea încetă de a-se auđi. Micheline o recunoscu: era vōcea lui Kersaint. Ea rămase ca împetrită.

Douē lacrimi mari luceau nemișcate pe ochii ei.

O altă vōce, vōcea dōmnei Angèle, urmă mai departe:

— Cândū Flavianū mi te-a datū, o iubita mea rosă! vorbi ea mai departe, te-am privitū ca o promisiune a legături nōstre apropiate. Dar'

augurii suntu mincinoși și tu mă înșelai cu mirosul tău plăcut și cu surisul tău îmbobocit! În câteva zile voi fi femeia altuia. Voi fi împlinită o dătorință imperioasă, căci recunoștința este multă mai sfântă decât amorul!...

— Suntu cuvintele mele! tocmai cuvintele mele! murmură de astă-dată Micheline suspinându. Credeam că numai lui Domneșeu i le-am încredințat.

— Inima d.-tale a vorbită prea tare și se Flavianu, și așa ți sa aflată secretul inimei.

Vocei lui Kersaint reluă cuvântul cu o tristă nespusă:

— Aide! sermană flóre veșceșită! lasă-mă să-mă atingă pentru ultima dată buzele de tine! apoi îți voi risipi fără milă îngălbinitele-ți foi, și unda care curge la petișorele mele le va mână spre prepaștie, precum destinul ne duce visurile noastre cele mai dulci ale fericirii!...

La aceste cuvinte, Pascalu și contesa eșiră de după tufișul de carpeni și apărură pe terasă. Micheline se dusă și se aruncă în brașele dōmnei Angèle și Flavianu ștrigă:

— Ah! d.-le Kersaint, cum îți voi pot respălăți vre-odată?

— Fă ca Micheline să fie femeia cea mai fericită și noi vom fi achitați! Răspunsē Pascalu cu o voce serioasă și apăsată.

— D.-ta ești bună ca D.-șeu, și te iubesc! și se atunci Micheline căutându la elu cu o domneșcă espreșiune de recunoștință.

Și cu grațioasă ei mână i-i trimisē o sărutare ingerescă, care semăna a binecuvântare.

Pascalu surisē, dar' cu tōte aceste cōrdele inimei i erau întinse de mai se rupeau.

În ziua următoare se subscrise contractul Michelinei și alui Flavianu. După două săptămâni trebuiră se plece la Saint-Nazaire, unde Flavianu trebuia se se întorcă pentru afaceri urgente, de ore-ce elu urmasē tatălui seșu ca corsarū.

Cândū trăsura, care ducea pe tinerii soți, dispărū, lui Pascalu i-se părū că inima i-se smulge cu violență din peptū. Nu-i lipsia multă ca se se restōrne.

— Curagū, murmură dōmna Angèle.

— Voiū avē, și se elu.

— Ce o se faci după acēsta?

— Voiū pleca în călătorii.

— Rēmăi dar' sănătosū — frate!

— Rămăi sănătōsă, sora mea!

XVII.

Pascalu nu făcū ca cei cari pretindū că nu se potū mângăia și cari, ca se scape de desperare, iau drumul melancolică cătră Elveția și Italia și cari, simțēndu-se îndată obosiți de priveliștele ce le oferū Alpii și țenuturile încântătoare, se gândescū în totū momentul cum și-ar' alina prefăcuta tristēță în sgomotoșele consolațiunii ale vieții parisiene. Elu călătorī trei ani. În trei ani elu umblă prin tōte părțile lumii. După-ce încunjurase ast'felū lumea, obositū de mișcare, sātulū de câte le

veșuse, se simți într'o di cuprinsū de unū dorū ireșistibilū de a se odihni și se hotărī a-se întōrce în Franța.

Călătoriile nu-lū potură face ca se-și uite cele petrecute. Imaginea Michelinei, în contra voinței sale, ilū urmărise până în locurile cele mai depărtate ale peregrinărilor sale aventuriōse.

Sentimentele lui, deși nu de totū, dar' totuși suferiră o mare schimbare: frica și jalsia i-i dispărură din inimă. Simțirile i-se înmuieră în modū delicatū, asemenea unor vibrațiuni ascuțite, cari aușindu-le din depărtare nu te impresioneză neplăcutū. Micheline acum nu mai era pentru elu decât o copilă adorată, a cărei fericire ar' fi doritū se-o privescă.

— Ore jertfa mea adusa fructe dulci? se întreba elu câte-odată. Ore binecuvântatu-mi-a Domneșeu devotamentulū și suferința mea?

Cu inima pētrunsă de ast'felu de simțiri, sosi elu în Bretania. Diligența din Rennes ilū conduse la Guerande, unde pecișorele-i atinseră pământulū într'o fimosă deminēță de primăveră. La privirea micului orașū, care i-i reamintia întâlnirea sa cu Micheline, fū cuprinsū de o viuă emoțiune. Acēsta reamintire redeșceptă în sufletulū lui tōte câte le-a petrecutū, dela mōrtea Madelenei Chabry, a cărei cortegiū modestū ilū însoți la cimiteriū, și până la depărtarea orfanei, care ducea cu ea o părțică din inima lui Kersaint.

Ca se se potă duce din Guerande la Saint-Nazaire, Pascalu umblă se-și închiriese o birjă. Dar' toți caii și trășurile din orașū erau la Roche-Bernard, unde în acea di se țenea unū tērgū mare.

Călătoriulū nostru se hotărī se facă pe josū drumulū, ce-lū despărția de țēnta ce voia se-o ajungă.

Într'acea, înainte de a pleca, se dusē la mōrmētulū sermanei femei, pe care o îngropase.

Acēsta i-i era binevenită, ca celū pușinū în trecerea lui pe acolo se salute acelū petecū de pământū, unde seversise o faptă bună. Acēstū mōrmētū era de totū înverditū și de totū înfloritū. O garnitură de saschii, de clopoței și de rose ilū încungia. O cruce de stejarū lucrată cu multă artă se redica pe jumătate de sub ramurile unei sălci triste. Unū grilajū împodobitū cu cununī de capucine și de alte flōri esotice forma îngrăditura.

Pascalu potū ușorū se gacescă că pietatea fiescă veghia asupra acēstui mōrmētū și că Micheline făcuse ast'felū sufletulū mamei sale o cōronă de poesie și de iubire.

Pecândū sta ast'felū în contemplațiune, aușī o voce dicându-i:

— Nu-i așa d.-le, că acēstū mōrmētū este celū mai drăgălașū și te mișcă mai multū decât tōte celelalte din cimiteriū?

Întorcându-se la aceste cuvinte, Kersaint vēqū la cățiva pași de elu unū omū rășimatū de o sapă: era îngropătorulū.

— Îmi place multū, rūsponsē Kersaint. Nu te întristeză, pare că te face se visezi. E ca o amăgire, care îți îndulceșce idea mōrții.

— E prea adevăratu acesta, domnule. Eu încă iubescu acestu coșu de florî. Imî înveseleșce încâtva sufletulî, care avëndu în vedere vërsta mea, de ordinariu î-i lipseșce veselia.

— Cunoșci pe persóna care a rămasu atâtu de credincioasă amintirei celei ce zace aci?

— Oh! da, domnule. Este fiica ei, o dómna prea frumósă și bună. Deși locuieșce colo în vale la Sain-Nazaire, ea își țene de dëtorință a veni cam totu la două săptămâni aici. Cu tóte aceste acum este o lună întrégă decândü n'am mai vëdutu-o, și acesta më pune în mirare.

— Póte că e bolnavă, dîșe Kersaint,

— Më temü, domnule. De unü anü de dîle am băgatü de sémă, că ea nu sê mai află de locü bine. Suntü chiar' dîle în cari e atâtu de palidă, încätü ai crede că e o fantomă.

Pascalü tresări:

— Domnulü încă o cunoșce pe acea femeia bună? reluă îngropătoriulü, cuvëntulü.

— Da, răspunsë Kersaint. Chiar' astădî mi-am pusü de gândü s'o cercetezü la Saint-Nazaire.

— Oh! atunci, își continuă vorbîrea bravulü omü cu unü aerü de fericire, domnulü nu-mî va refusa de a-mî face unü micü servițü.

— De sigurü nu. Ce feliü de servițü?

— E vorba, domnule, ca sê spuî prea bunei dómne că tatälü Jacobü, din Guerarde, î-i trimite o bună dîua, și î-i doreșce sârăfate; că sê îngrișce multü de a uda demineta și sera florile, ce i le-a incredințatü, și în sfërșitü, că mormentulü mamei sale e pururea verde, plinü de miresme, precum însuși d.-ta te-ai potutu incredința.

— Însărcinarea d.-tale va fi împlinită cu conșciințiositate, tatä Jacobü, îți promitü.

Dicändü acesta, Pascalü făcù sê-i alunece în mânilë îngropătoriului; câteva pärale. Apoi eși din cimiteriü și cu grabă sê luă pe drumulü, ce duce printre bältócele sâróse. În vreme ce elü mergea în pașü repede, sórele împrășcia-se cëta demineții. Sórele suridea stepelorü mocirlose, unde sê forméză sarea de mare. Însë peisagiulü, ca totü-dé-una, fiindü aspru, uricósü și sęcü, nu avea o înfăcișare veselă și suridëtóre, ci sê mulțumia de-a absorbi lumina sórelui fără a-o resfränge. Ca în ori-ce anutimpü, pe fația pämentului nu sê arëta nici unü firü de iarbă, nici unü arbore, nici unü tufișü, nici o singură vrabie nici o pitulice nu sê vedeau în sborü cãntândü. Numai băieșii cu îmbrăcămîntea lorü strălucitóre mai însuflețiau privelișcea; apoi și însuflețirea acesta, ce-o causau aceste fantóme albe, îți făcea o impresiune mai multü bizară decätü înveselitóre.

Cu tóte aceste nu melancolia acestui tablou făcea ca fruntea lui Kersaint sê se aș lece și sê-i arunce pe față o umbră de tristëtă. Lui Pascalü, carele altă-dată percurse acesta întindere nesfërșită într'o singură dî de dorere, trebuia din contră sê-i inspire acum unü sentimentü de fericire. Dar' o altă causă î-i făcea sê i-se plece capulü și sê i-së împaingineze privirea; era nelinișcea, ce i o inspirasë cuvintele tatälui Jacobü. Micheline, fără în-

doiélă, suferia! Micheline era póte nefericită! Perdutü în aceste gândiri dureróse, Pascalü nu observà că ajunsë până înaintea colibeî unde Madelena Chabry își dăduse sufletulü în mânilë lui Domneđeu.

— Eu te recunoscü, domnule, î-i dîșe órecine cu unü tonü apësatü.

Își rëdică ochiü și vëdù pe băeșita, care l'a fostü ajutatü cu patru ani înainte a-și împlinî o dëtorință de iubire creștinéscă. Băeșita era îmbrăcată cu unü mânecariü scurtü, care î-i ajungea până la șolduri și învëlită cu o basma legată crucișü pe peptü. Era desculță, pe capü țenea o olă mare, de care sê folosia la căratulü sării din bältóce, în portulü Croisic.

Sê întorcea chiar' dela lucru, și voia sê între sub coperișulü ei simplü. Pascalü î-i strinsë mâna cu tótă inima. Câteva minute după acesta, ambii ședeau în colibă și stau la vorbă ca nișce vechi pretini. Începură a vorbi de Micheline.

— Sermana ce femeia bună! dîșe atunci băeșita, bunulü Domneđeu nu-i rësplăteșce în lumea acesta precätü e vrednică.

— Ce va sê dîcă acesta? întrebă Kersaint turburatü.

— Ea avü doi copii, doi micî ângerî. Celü din urmă î-i mori pecändü încă îlü alăpta. Decândü i-sa întemplatü acesta nenorocire, e ca prăpădită; jata chiar' o lună întrégă decândü n'a mai eșitu din odae, și medicü, nu mai au multă speranță.

Pascalü sê cutremurà. Sê scolà de-odată și făcù câțiva pași prin colibă, ca sê-și ascundă agitațiunea.

Băeșita îlü privia cu o compătîmire seriósă.

— Ah! eu vëdù că d.-ta o iubeșci multü, domnule, î-i dîșe băeșita... Și ea, buna femeia, sê pare, că te iubeșce din tótă inima.

Dór' țî-a vorbitü despre mine? o întrebă Pascalü. Vocea-i tremura.

— O! da, domnule! mai totü-dé-una de cãtorî a venitü aici, și ea a venitü adeseori... Sê întrista fórte multü neșciindü de locu unde te aflai... Of! câtü de fericită o sê se simță revëdëndu-te!...

— Scumpă Micheline! scumpă copilă a iniméi mele! murmură Kersaint.

Sê făcù o tăcere, în urma căreia băeșita reluă cuvëntulü clătîndü din capü:

— Durere! că nu ești d.-ta bărbatulü ei, domnule! Îmî pare că ea sar' simțî acum mai bine.

— Domnulü Flavianü s'o fi nefericitü?

— Oh! nu, elü este unü bărbatü tinëru de trebă, preste totü. Dar' veđi d.-ta, e unü omü tinëru. Și tinerețelorü le cam lipsescü prevederea și îngrigirea, cum sê dîce. Elü nici-odată n'a cređutü că femeia lui sê fie atâtu de greu atinsă, și nici-odată n'a încercatü lucru mare pentru vindecarea ei. Și de altmîntrea...

— Ei și de altmîntrea? repetă Pascalü cu o nelinișce nespusă.

— Ei! ce sê-ți mai spunü? sê pare că elü nu are mintea tatälui sêu și nu e solidü ca elü.

În câtu privește afacerile, lumea îl u acasă, că este imprudentu și inchipuitu. Sa încurcatu în întreprinderi mari, carî nu i-au succesu; și acesta a avutu de urmare, că lumea l'a încrestatu cu o vorbă urită.

— Cu ce felu de vorbă?

— Cu falimentu! D-ta înțelegi? acesta nu pôte de locu contribui la vindecarea sermanei bolnave, cu totulu din contră.

Kersaint era sdrobotu.

— Și eu, care credeam s'o facu atâtu de fericit! suspină elu. Ah! dacă amu ști de mai 'nainte cea-ce facem! . . . , Nu-mi pasă! adausé Kersaint cu unu tonu hotăritu, eu mi-am împlintu dătorința; mai departe a fostu tréba sorții.

Kersaint își luă rămasu bunu dela băeșita promițendu-i, că se va mai întorce. Apoi o luă la drumu printre mlăștinele sârôse.

(Va urma.)

Necasuri și petreceri.

— Satiră. —

Bărbații pii serioși, mai alesu fiindu și culti, Ei numescu această lume »valea plângerei,« dar' mulți Nu voiescu se recunoscă acestu mare adevéru, Până sôrtea le demonstră într'un modu de totu severu. E unu adevéru acesta, carele din teoriă Prea puçini ômeni îl u credu, dar' esperința propriă Mai iute séu mai târdu pre toți inse-i convinge, Sôrtea prin mijloce aspre, ca se credă-i astringe. Și căroru le suride fericirea în asta lume, Ei nu credu aceste tese, le consideră de glume, Carii »valea plângerei« acestu lamentabilu nume În »edenulu fericirei« vréu se-lu schimbe aici în lume. Voindu dênșii se ajungă la fantastica loru tântă, Totu mereu se opintescu, în continuu se frământă, Să-și câșcige voiă bună și să-și uite de doreri, Umblă totu după petreceri, vénéză după plăceri. Ei! dar' cându vréu se alerge pe dorita carieră, Le prepune sôrtea în cale câte-o tristă barieră. Supărarea și necasulu, carii suntu neșce ființe Fără corpū și prin urmare loru le este cu potință, Să-și urmărescă clienții, — deóre-ce sunt abstrase, — Și cându se ducă la petreceri, ședū în inimă retrase. . . Dacă vedū că respectivii prea multe arme își câșcigă, Vrëndu de totu se le stirpescă, dar' și ele țesū intrigă, Și intriga loru veđi bine nu remăne înzedarū, Și se pôte esplica din acestu motivu bizaru, Cumcă unii moritorii de necasuri înfestați, Și în mijloculu bucuriei suntu moroși și disgustați. — De și aspru ne demândă alu nostru sublimu destinū, Să fimū în veci serioși, — a ne distrage puçinū, Șcimū că ne este iertatū, ba avemū și dătorință, Să ne cercămū recreare, care drépta conșciință O aprobă, — voiă bună, petreceri nevinovate Pentru recrearea minții totu-dé-una suntu iertate; În necasuri, în doreri inocenta recreare Adese-orî ne mângăiă, ne scapă de desperare.

„Amiculă Familiei.“ Anulă XIV. — 1890. Nr. 21.

Mulți se plângu în contra sorții fără motivu potrivitū, Totu însulu vrea se demustre că e mai nefericitu, Decātu altii. Mai mulți ômeni odată sau consultatū, Să mērgă și se întrebe de unu filosofu învătătu, Ôre cum se scape dênșii de jugulu mare și greu? Spunēndu-și necasurile, fie-care pe alu séu Ilu dicea, că e mai mare și mai greu de suportatū, Și filosofulu atunci așa iar' fi consolatū: Elu deduse fie-cărui în mână câte-o cuthiă, Să-și ascundă 'n ea necasulu; o facū toți cu bucuriă, — Cuthiile cu necasuri tôte fiindu aședate La unu locu și filosofulu le deduse libertate, Să-și alégă din cuthiî, se le schimbe împrumutatū, Nicî unulū dintre dênșii însē nu a cutezatū, Să-și iaie altă cuthiă, să-și alégă dintre ele, Sa temutū se nu conțenă ceva necasuri mai grele, Decātu ale sale proprii, reluându ei fie-care Iar' necasurile sale, — și morala prin urmare Din acesta narațiune toți ușorū potū se-o șciă: Neîndestuliți cu sôrtea nici-odată se nu fiă, Ci se aibă paciință. Decumva vitrega sôrte Dôră pré multe necasuri le-a destinatū se supôrte, Ce de nusē potū corege, rebde cu resignatiune, La dincontră se așepte fericita ocaziune, Carea va se-i mântuiescă. Însē dintre moritorii În acesteia împregiurări mulți greșescū de multe-orî. Vrëndu se scape de necasuri, vrënd ei se se recreeze, Trebuie precauți se fiă, bine se raționeze, Să nu dorēscă petreceri, carii suntū împreunate Cu marl daune și desastre, cu vițuri nenumērate. . . Cându vréu dară se-și petrecă, totu-dé-una se le fiă Înaintea ochilorū lăudata modestiă. Și desastrela cumplite cine le-ar' poté descrie, Carii provinū din petreceri lipsite de modēștie? Dintre multele petreceri: »dantulu, cânteculu

[și-amorulū,«

Suntū celea mai însēmuate, că acesteia »suntū isvorul, Fericirei omenēșci.«¹⁾ Cu acesta asertiune Toți poetii consimțescū, dar' noi avemū intențiune, Decumva ne va succede, se demonstrămū mult puçin, Cumcă unele petreceri, câte necasuri conțenū. Așa-dară mai ântăiă se vorbimū despre amorū, Nicî nu esistă în lume sujetu mai încântătorii; Toți și tôte i-se închină și de toți e lăudatū, Mulți poeti și mulți eroi mulți istorici l'au cântatū. . . Întrebarea, ce-i amorul? fórte mulți o-au resoltitū, Unii mai înțelepțesce și altii mai lamuritū. Noi nu ne vomū încerca, se spunemū, ce e amorul. . . Ar' fi unu risicu pré mare. . . nu ne-ar' suride favorulū, Ca se dicemū ceva nou, va fi destulū prin urmare Să amintimū câteva din efectele-i contrare. Amorulū pre mulți în lume i-i fericesce deplinū, Iar' pre alți-i torturēză și i-i umple de suspinū; Pre unii i-i înzestrēză cu cunună strălucită, Iar' pre alții i-i striveșce și-i sfarmă într'o clipită. La mulți tineri juni și june le preseră 'n cale florî. Altoru le umple sēnulū de-ale morții reci florî. Unii juni vedū tôte lumea în colôrea roselorū, Iar' alți juni și mândre june se împușcă din amorū. Să resumămū mai pe scurt: amorulū pe bravî încântă,

¹⁾ Departianu.

Iar' pre cei lași i disgustă... Amorul pre toți i-aventă
Pân' la sferele sublime, însă dacă nu grigescă,
În prepastii triviale ușor se rostogolesc.

Unde se desvôltă amorul? Genii cei vechi ne spun,
Că amorul delicat se desvôltă decomun
În orî-ce locu pitorescu, ce e lucru natural,
Iară genii cei noi, ăicū, că se desvôltă în balu.
Aserțiunea celor vechi nu voim s'o discutăm
Despre amorul din balu vremū ceva se conversăm,
Așa dară balul este acelu lăudatū isvorū
Deunde-acum se derivă enigmaticul amorū...
Cavalerii și damele doresc se mērgă la balu,
Pentru că balul produce amorū artificialu.

Toți tinerii iubesc balul, pentru ce se nu-lū iubescă?
In balu au ei ocașiune ca se se însuflețescă

La fapte mari și nobile și în espresiu ni brilate
Sē deprindū ei conversându cu juncle lorū amante.
Că damele iubesc balul, nimenea se nu se mire,
Ele își duc dela balu cea mai mândră suvenire,
Ceva tainice șoptiri simțescū în inima lorū. . .

Dar' nu șciu de-unde vinū... de nu cumva din amorū...
Balul este de sigurū unū ce sublimū idealu,
Cine se-lū pōtă descrie în modū perfectū și realū?
Gingașele domnișore și sprintenii cavaleri
Saltă 'n jocū și saltă 'n horă și își uită de doreri.

La balu mândra fericire domneșce ca o regină,
Cei ce și-au uritū vieța, accia la balu se vină,
Și vorū vedea cumcă lumea »valeur plângerei« numită
E preșerată cu rose, și e forte strălucită,
Lumea dela balu veți bine: fericire, bucuriă,
La balu este 'n abundanță, iar' schidola sērăciă,
Supērarea și necasulū și bieta simplicitate,
Dela balu suntū fără milă și cu forța alungate. —

Sē vedemū unū cavalerū, unū tinērū prea iscusitū,
Care este de părere cumcă dēnsulū e meritū
Sē-și petrēcă aici în lume și se fie fericitū,

Care scopū vrē se-lū ajungă cu orî-ce prețū nesmintit.
Elū nu voieșce se șcie de unū altū scopū mai sublimū,
Pre galantulū cavalerū mai de-aprōpe se-lū prīvimū:

Elū e mândru ca Adonis și forte finū îmbrăcatū
Cu săgēta cea de aurū Cupido l'a săgetatū,
Iar' pe scumpa sa amantă o-a săgetatū Amorū
Cu săgēta cea de plumbū, 'l) tinērulū arde de dorū,
N'are stare și alinare, n'are pace unū minutū,
Din acelu sublimū momentū decândū mândra și-a

[vedutū,
Lumea tōtă pentru dēnsulū e unū chaosū desperatū,
Elū este tristū și morosū decândū sa amorisatū;
N'are pace nici în somnū, înaintea ochilorū
Vede în tōtă clipita idealulū sēu amorū.

Dēnsulū scrie epistole amorose ne'ncetatū!
O! ce espresiu ni sublime, o! ce stilū învăpăiatū!
Pune dēnsulū pe papirulū de colōrea roselorū,
Care pōrtă imaginea petulantulū Amorū.

Scrie: »Scumpă domnișoră, pre tine a te vedea,
Însēmă a te iubi... Te iubescū vieța mea!
Fără tine unū minutū nu voii potea se esistū,
Sfērșitulū meu fără tine va fi tragicū, va fi tristū.

Nu potū, nu potū, fără tine nici unū momentū se
[trăiescū,

Fără de a ta iubire simțū că o se nebunescū!
Aibi dar' dină îndurare de unū june-cavalerū,
În genunchi îți cerū amorulū, te rogū spune-mi,
[potū se sperū?

Mâna ta plină de grații o sărutū de mii de ori.
Subscrie și se întrebă cu speranță și fiori..

Ce va rēspunde ea ore? da sēu ba, vieța, mōrte?
Nenorocirea grozavă nu va fi harnicū s'o pōrte...

Pōte că din fericire, pōte din fatalitate,
Idealulū sēu sublimū șede în vecinătate,

Dēnsa este la ferēstră, cu florile conversēză,
Mândra flōre între fiori; scrisōrea și-o-espēdēză,

Și așcēptă cu ardōre, curiosū impacientū,
Ca se vēdă rezultatulū, privirea nici-unū momentū

Nu o ia dela ferēstră, crisa cea mai mare 'n fine
A sositū și domnișōra epistola 'n mână-o țene,

Și se uită la adresă, o întōrce o suceșce,
Dēnsa nu e amorōsă, dar' totuși se hotărășce,

Sē cetēscă epistola, și după-ce o-a cetitū,
Fără nici o dubitare la momentū sa hotărītū,

Sē-o îndoie în două, în patru în șesespredece,
Ba în șesēdecī și patru, cu flegmă cu sange rece

O spintecă bucățele, cari le aruncă 'n vēntū,
Vai de bietulū cavalerū, desperēză la momentū,

Dar' iară se reculege se îmbărbătēză de nou,
»Am se mē luptū cu destinulū, ca și orî-care erou.

Cu câtū mai multe pericle învingemū pentru o țentă,
Cu atātū țenta doritā mai sublimū ea ne-încantă;

Orî-ce scopū mārētū în lume întimpină resistință,
Și eu dar' voii se mē luptū pentru scumpa mea ființă,

Cu orî și ce mari desastre!« Tinērulū raționēză,
Despre multe și mari planuri cu mînța se torturēză;

Ocașiunea cea mai bună, planulū celū mai principalū.
A venitū primindū avisulū despre unū strălucitū balū.

Tinērulū nostru erou forte demultū a doritū,
Sē mai sosēscă odată momentulū binevenitū,

Spre marea sa bucuriă, acestū momentū e de faciă,
Își face dar' toaleta cu punctuōsă strictēțā.

Sē îmbracă 'n haine fine, în peciōre-și ia cipele
Ce strălucescū ca oglinda, câtū te poți vedea în ele,

N'au decātū unica smēntă cipelele elegante
Îlū cam stringū, caută se rebde, fiind că-sū forte

[picante.
Dup'ace-a-și unge pērulū cu pomade forte fine,
Îlū pieptănă și-lū așēză în frumōsă disordine,

Își resuceșce mustēța, că mustēța resucitā
Îți dă unū aerū istețū; și cravata strălucitā

Cu atāta istețime și-o lēgă de te uimeșci;
Și legătura cravatei te arată ce omū ești!

Cu inele se 'nzestrēză, dintre acestea inele
Va da unulū suvenire scumpei sale damicele.

Cavalerulū este gata și îmbrăcatū în paradă,
În vestminte strălucite, pare-ți că l'ai scosū din ladă.

(Va urma.)

¹⁾ Cupido-Amor. Dēulū Amorulū, Fiiulū Vinerei și alui
Joe, — după alții alui Marte. Avea două feluri de săgeți,
de aurū și de plumbū. Săgēta cea de aurū producea amorulū, —
iară cea de plumbū stingea amorulū.

DIVERSE.

Cronică. — Asociațiunii industriale. —

Intr'unu consiliu industrialu, sub președința ministrului Baross sa desbătută cestiunea înființării de asociațiunii, cu scopu de a-să întemeia depozite de comisiune, pentru produse industriale, cu acordări de anticipațiuni. Ast'feliu de asociațiunii se se înființeze acolo, unde se află 100 de membri, cari împreună iau asupra-le celu puçinü 500 scrisuri de participare de câte 25 fl. Plățile pe aceste scrisuri se se facă în rate lunare. Asociațiunile primescū produsele membriloru lorü în comisiune pentru vëndare, prețulu fiindu stabilitu de producătorii. Depunetoriulu mărfii primește anticipațiuni până la două treimi din valórea ei, plătește chiria pentru marfă și interese pentru anticipațiuni. Dacă după trei luni nu se vindē marfa, anticipațiunea primită se plătește îndērēptu. Ministrulu a spusū, că băncile din Pesta vorü da bani pentru anticipațiuni cu interese mici și că și elu le va sprijini. De-ocamdată se vorü înființa ast'feliu de asociațiunii în Clușu, Brașovü, Cașovia, Timișóra și Cinci-Beserici.

Arunculu școlarü. În cestiunea arunculu școlarü, ministrulu de interne a luatü o decisiune principala, cu ocasiunea unui casu, ce sa ivitü în comitatulu Timișului. A declaratü adecă, că dispozițiunea paragrafului 35 alü articolului de lege XXXVIII: 1868, după care arunculu școlarü nu e permisü se trecă preste 5% ale dării directe de statü, nu exclude, ca în casulu acela, dacă trebuințele școlare nu se potü acoperi din arunculu școlarü, se se voteze o sumă de ajutorare din cassa comunală, care e a se acoperi din venitele averii fundamentale, sau în lipsa acesteia din adausulu ordinariu alü dării comunale.

Drumü de ferü dela Alba-Julia la Zlatna. Concesiunea dată de guvernü pentru conștruirea unei linii ferate între Alba-Julia și Zlatna, dupăcum se scrie din Aiudü, se va duce câtü mai curēndü în deplinire. Pașii necesari a începutü a se face și trassarea încă este în mare parte gata. Linia va trece dealungulu Ampoiului. Spiritulu lucrărilor este cavalerulu Fridericü Stach din Viena, care posedē în munții metalici apusenü proprietăți forte frumóse.

Cea mai vechiă cronică moldovenescă. D-lü Ioanü Bogdanü este ocupatü cu una din cele mai interesante publicațiuni din domeniulu istoriografiei vechi slavone și moldoveneșci. D.-sa, în cercetările ce-a făcutü prin arhivele și bibliotecele din Rusia, a descoperitü între altele și cea mai vechiă cronică moldovenescă, scrisă în limba slavonă, mai vechiă cu unü vécü și mai bine, de câtü cronica lui Urechia. Cronică, găsită de dlü Ioanü Bogdanü, este originalulu croniceii putnene, publicate de dlü Hajdeu în traducerea polonă;

afară de acēsta ea conține o continuare, care va arunca o nouă lumină asupra isvórelorü croniceii lui Urechia și asupra întregii istoriografii moldoveneșci înainte de Urechia.

Cestiunea călindariului. Cu ocașiunea viitoriului congresü alü medicilorü și naturaliștilorü ruși se va desbate și cestiunea socotelei timpului din vestulu Europei. Din mai multe cauze neplăcute învęțații ruși voiescū a întroduce și în Rusia călindariulu gregorianü.

Camăta în Rusia. O nouă lege în contra cametei prevede, că cămăta este unü delictü, care pöte se aducă după sine transportarea în Siberia; ea specifică afară de asta, că împrumuturile făcute în condițiuni usurare vorü fi declarate nule și neavenite.

Impositulu asupra ómenilorü neinsurați. Senatulü statului Caracos din America a adoptatü impositulu pe ómenii neinsurați. Toți ómenii neinsurați, cari vorü avea mai multü de 35 de ani, suntü vidați de acēstă lege. Impositulu e de 1 la sută asupra veniturilorü până la 25,000 franci și de 2 la sută asupra veniturilorü, cari trecü de acēstă sumă.

Turnulu „Eiffel“ se va folosi în viitorü ca stațiune metereologică. După încercările făcute până acum, sa constatatü, că acēstü turnü e mai corăspundetoriu pentru astronomi, decâtü cele mai înalte puncte de contemplațiune a stelelorü, căci pe cândü contemplațiunea stelelorü de pe Picy de Dome și Picy du Midi este conturbată prin influința, ce esercită munții asupra mișcării atmosferei și asupra termometrului; pe atunci în turnulu „Eiffel“ aerulu este pe deplinü curatü și limpede.

Oprirea fumatului. În statulu Conneckicut în America sa adusü de curēndü o lege, prin care fumatulü la copii și copile sub 16 ani se opreșce cu totă stricteță. Cine-i vindē unui copilü sub 16 ani tabacü ori țigarete, se pedepseșce în bani până la 50 dolari; după acēsta se închidü ori-ce copii sub 16 ani, cari se află fumändü, pe 8—14 zile, ori se pedepescü cu bani. Părinții, cari concedü copiilorü fumatulü, se tragü la răspundere și se pedepescü. O ast'feliu de lege, cu pedepsele aci apartēnētóre, ar' potē fi și tinerimei europene de folosü.

Arderea cadavrelorü se va întroduce și în Anglia. Nu demultü sa țenutü o adunare besericescă anglicană, care sa ocupatü cu cestiunea reformei înmormētărilorü, și la care a presidatü episcopulu Barry. În vorbirea sa de deschidere, episcopulu Barry a pledatü pentru arderea cadavrelorü accentuändü totü-odată, că la reforma acēsta se alătură cei mai distinși bărbați ai Angliei, între cari și principele de Wales. Episcopulu mai dice, că piedeca cea mai mare a întroducerei acesteii reforme este prejudiciulu poporului englesü, care trebue învinsü cu ori-ce prețü.

Unü banchetü în fundulu mării. Nu demultü sau terminatü lucrările pentru adēncirea portului Ciotatü. Cu acēsta ocașiune directorulu întreprin-

derii a datu personalului de supraveghiere și reprezentanților preseii unu banchetu unicu în feliulu lui până în diua de ađi. — Mésa era aședată la optu metri în apă, chiar' pe fundulu portului, în cassonulu, în care lucrau măiestrii, și numai păreții subțiri ai acelu cassonu despărțiau pe învitați de enorma cătime de apă ce o aveau deasupra capetelor și în giurulor lor. — Sala asta de mănecare, de unu nou genú, era frumosu împodobită și iluminată, și fără o ronțoitură, ce se auđia necontentitu, pricinuită de presiunea menținută în cassonu, nimeniu de sigurú nu i-ar' fi trecutú prin gândú, că cea mai mică încetare în funcționarea pompei de aerú ar' fi fostú de ajunsú să facă pe toți mesenii să morá înábușiți. — După banchetu sa improvisatú unu concertú, care a prelungitú serbarea încă cu câteva ore. — Malulu portului era plinú de curiosi, căci notele viórelorú se auđiau fórte bine de afará.

Codonophonulú e numele unui nou instrumentú, care va face senzațiune. Elú representá sub forma unui dulapú efectulu sonorú a două-deci și cincí de clopote mari. Două-deci și cincí de tuburí de metalú, puse în vibrațiune prin ciocane, corespunđendú cu clapele unui clavirú, alcătuescú acestú instrumentú totú atátú de puternicú, ca și nișce clopote mari închise în turnulu unei beserici. Tubulu celú mai lungú e de unu metru 40 cm. celú mai scurtú de 60 centimetri, și unú tubú greu de două chilograme produce sunetulu unui clopotú de 80 chilograme.

Clubulú fetelorú de mărítatú. La Londra sa constituitú unú clubú alú fetelorú de mărítatú. Membre ale acestui clubú potú să fiá fete în vârstá de 17—30 ani. Fie-care dintre fete capetá o listá, în care este însemnatú numele flăcăilor de însuratú, și scurte note despre caracterulu lorú, iar' pre o listá suntú înșirați șarlatanii, carí cautá a face șpecule cu însurátórea, și bărbații, carí au mania de a se căsători de mai multe-ori, séu a țenea mai multe femei.

8000 de sărutări — pentru scopurí filantropice
Orașulu Mattit din America a arangiatú o petrecere pentru nișce scopurí filantropice. Mare furóre sa produsú prin acea, că damele și domnișórele aristocrate din orașú au primitú propunerea, ca să vëndá și sărutári. Prețulu l'au redusú fórte multú, deóre-ce pentru unú sărutatú nu se cereau decâtú 25 centime. Cu tóte aceste sau adunatú 2000 dolari, fiindú suma sărutárilor date 8000. Vre-o câțiva domni au cumpératú câte 50 de sărutári, luándú pe rëndú tóte buzele dulci. Foile americane aflá acestú exemplu demnú de imitatú.

Hymen. În 19 Octobre a. c. sau cununatú: Dlú advocatú Dr. Gregoriu Ilea cu d-șóra *Ida Augusta Osalo* în Blașiú, — dlú Joanú Stoica profesorú în Blașiú cu d-șóra Maria Pinciú în Michesasa, — și dlú Juliu Popú teologú absolutú cu d-șóra Ludovica Șoldea în Mititei

Felicitárilé nóstre tinerelorú părechí!

GLUME.

Cortelú și cortelú. — Fêta (înainte de cununiá):

Ah! dragulú meu, cu tine împreună aș fi fericitá și, într'unú micú bordeiașú coperitú cu paie!

Aceași (la unú anú după cununiá): D'apoi dorá numai nu vrei să închiriezi acestú cuartirú scundú? . . . Au cugetí, că eu o să mă induescú cu miculú meu mobiliarú adusú dela scumpii miei părinți în aceste cincí odáite amárite? Pfu!, bărbatú fără de milá!

Tinéra generațiune. Mediculú: De câți ani ești, Măriuță? — Măriuța: de dece ani, dle doctorú. — Mediculú: Într'adevêrú? Te cugetam mai tinêrá după faciá. — Măriuța (cu modestiá): Lasá-te dle doctorú, — d-ta vrei să-mi faci numai complimente.

Proprietariú, Redactorú răspunđetoriú și Editorú: NICOLAE F. NEGRUTIÚ.